

Andrzej Cetera, Eligiusz Dworaczyński, Jerzy Okoński, Andrzej Szpunar

Tarnów - Stare Miasto, ul. Kapitulna
5

Informator Archeologiczny : badania 20, 203-204

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

TARNOWIEC, gm. Tarnów
woj. tarnowskie
Stanowisko 1

patrz okres wpływów rzymskich

TARNÓW
Góra św. Marcina

PP Pracownie Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwa-
torska
w Tarnowie

Badania prowadził mgr Eligiusz Dworaczyński. Finansował
MKI w Tarnowie. Siódmy sezon badań. Zamek /XIV-XVI w./.

Prace wykopaliskowe prowadzono, podobnie jak w latach poprzednich, w zachodniej części zamku, na terenie tzw. zaplecza gospodarczego. Celem badań było odczytanie istotnego węzła architektonicznego. W wykopie wykonanym w południowo-zachodnim narożniku kompleksu zabudowań odkryto kolejne fragmenty fundamentów budowli prostokątnej z piecami ceglanyimi we wnętrzu. Do muru przylegały dwa wyraźne poziomy użytkowe, jeden z materiałem ceramicznym z XIV-XV w. częściowo wybrukowany otoczkami ze śladami przepalenia, a drugi z materiałem ceramicznym z XVI w., o charakterze warstwy budowlanej utwardzonej fragmentami cegły. W południowej części wykopu odkryto negatyw muru obronnego w postaci wycięcia w skale do głębokości 110 cm poniżej poziomu XIV-wiecznego. Po murze obronnym o szerokości około 1,5 m pozostały jedynie ślady wylewki na dnie wkopu fundamentowego.

Kontynuowano także prace wykopaliskowe na południowym skłonie w centralnej partii wzniesienia zachodniego. Pod nawarstwieniami z XIV w. odkryto zalegającą na skale warstwę gliniastą z fragmentami naczyń z początku XIII wieku. Ponadto w szczelinie skalnej znaleziono neolityczny grot z krzemienia jurajskiego.

Wśród materiału zabytkowego z badań 1986 r. przeważającą grupę stanowią fragmenty ceramiki od XIV do XVI w. i kości zwierzęce. Do ciekawszych zabytków metalowych można zaliczyć kłosa mosiężną w formie gwiazdy, inkrustowaną srebrem i fragment srebrnego łańcuszka.

Badania będą kontynuowane.

TARNÓW - Stare Miasto
ul. Kapitulna 5

PP Pracownie Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwa-
torska
w Tarnowie

Badania prowadzili: mgr Andrzej Cetera, mgr Eligiusz Dworaczyński /autor sprawozdania/, mgr Jerzy Okoński i mgr Andrzej Szpunar. Finansował Urząd Bazyliki Katedralnej w Tarnowie. Pierwszy sezon badań. Miasto od XIV do XIX w.

Badania wykopaliskowe przeprowadzono na terenie posesji nr 5 przy ulicy Kapitulnej. Celem badań było wyeksplorowanie nawarstwień kulturowych w miejscu przeznaczonym na budowę domu parafialnego, na powierzchni około 700 m². W trakcie badań, prowadzonych w większości systemem nadzoru archeologicznego, uzyskano pełny obraz układu nawarstwień kulturowych oraz zarejestrowano szereg urządzeń jak doły chłonne i kanały z okresu od XVI do XIX w. Spora część badanego obszaru miała układ zaburzony przez budynki gospodarcze z początku XX wieku, należące do posesji przy rynku tarnowskim. We wschodniej części wykopu odkryto fragment fundamentu ceglano-kamiennego o niestarannej konstrukcji, posadowionego na dużych głazach. Prawdopodobnie jest to fundament nieistniejącej oficyny. Nie stwierdzono regularnej zabudowy od strony ulicy Kapitulnej.

Ze studni uzyskano materiał zabytkowy w postaci ułamków naczyń glinianych, szklanych oraz fragmenty fajek z pianki holenderskiej datowany na XVIII-XIX w. Posa studnia, prawie na całej powierzchni wykopu występowały warstwy przemieszane. Calec wystąpił na głębokości 3,2 m od powierzchni terenu.

Nadzór archeologiczny będzie kontynuowany.

TORUŃ
ul. Kopernika 11-13

PP Pracownia Konserwacji Zabytków
Oddział Toruń
Pracownia Archeologiczno-Konserwa-
torska

Badania prowadziła mgr Małgorzata Szczepanik. Finansował Urząd Miejski, Wydział Gospodarki Komunalnej, Biuro Odnowy zespołu Staromiejskiego w Toruniu. Półna średniowiecza i czasy nowożytne.

Kontynuowano badania o charakterze ratowniczym na zapleczu działek przy ul. Kopernika 11-13. Dokończono eksplorację dwóch gotyckich studni.

Budowa dużej ceglanej studni o średnicy wewnętrznej 3,1 m, datowana jest na XIII/XIV w. Od XIV po XIX w. funkcjonowała jako szambo. Głębokość studni wynosi 5,3 m od obecnego poziomu. Nawarstwienia średniowieczne: gruz ceglany, niarwa i spalenizna mają miąższość od 2,5 do 3,6 m /nawarstwienia młodsza zostały wyeksplorowane wcześniej/. Wydobyty z tej warstwy materiał reprezentuje zróżnicowany asortyment wyrobów glinianych /wydobyto około 30 całych naczyń/ i szklanych. Na uwagę zasługuje również zespół naczyń drewnianych - kielpokowych i toczonych /w tym część ze znakami wypalonymi na dnie/ oraz obuwie ze skóry i "drewnaki".

Druga studnia znajduje się tuż obok, ale występuje już na sąsiedniej działce. Jest to studnia w górnych partiach ceglana o średnicy około 2 m, nie mająca regularnego kształtu /ował góra, przechodzący w okrąg dołem/. Niższe partie cembrowiny są wykonane z kamienia. W rzucie poziomym jest okrągła. Wewnątrz niej na głębokości 4,5 do 6,7 m od powierzchni występuje kwadratowa cembrowina drewniana o bokach 1 x 1 m. Jest to studnia gotycka, wielofazowa, użytkowana po przebudowach od poł. XVI do XIX w. również jako szambo. W trakcie badań wypełniska uzyskano liczny zespół naczyń glinianych /około 150 wyklejonych naczyń/, szklanych /w tym butelki, naczynia apteczne, pucharki, kieliszki i szklanki/, wyroby z drewna /łyżki, talerze, fragmenty beczek, piszczałka, wazonik/. Ponadto srebrną łyżkę, haftowaną sakiewkę z monetami/ srebrny ort Augusta III/, ozdobny pas skórzany, klucze, kubek cynowy.

Badania stanowiska będą kontynuowane.

MALEWICE, gm. Bielawy
woj. skierniewickie
Stanowisko 2

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadził dr Jan Michalski przy współudziale mgr Anny Grossman. Finansował WKZ w Skierniewicach. Pierwszy sezon badań. Osady średniowiecza i kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko położone jest przy szosie z Malewic do Soboty, po jej zachodniej stronie, tuż za wsią. Obejmuje niewielką, ale wyraźnie zaznaczoną wyniosłość na tarasie nadzalewowej Bzury. Na kulminacji tej wyniosłości i na jej zachodnim skłonie założono 3 wykopy o łącznej powierzchni 40 m². Wykop na skłonie okazał się być położony w miejscu starego wybierryska piasku, kontynuowano więc eksplorację jedynie dwóch pozostałych wykopów na kulminacji wzniesienia. Okazało się, że mamy tam do czynienia z dwoma warstwami kulturowymi, niezbyt intensywną średniowieczną i znacznie grubszą z okrasu wpływów rzymskich. W warstwie średniowiecza-